

інформаційних технологій, коло пошуку референтної групи розширилося до майже безмежної мережі. В Інтернеті підліток шукає не просто однолітків, на кшталт тих, що він кожного дня бачить у школі. Він знаходить людей, які поділяють його життєву позицію, інтереси та ідеали. Це може стати досить небезпечним, якщо завчасно не встановити з дитиною довірливі відносини, адже звернувшись за порадою не до батьків, а до незнайомців, підліток може потрапити у складну ситуацію.

У безпосередньому спілкуванні підлітки керуються власними поняттями моралі, що включають в себе спільні для більшості особистісні якості – чесність, гідність, готовність допомогти товаришам, бо саме вони визначають авторитетний статус в очах колективу, до якого підлітки так прагнуть. У порівнянні з молодшою школою, коли дитина потребувала простої присутності в колективі та спільної діяльності, у підлітковому віці важливе місце займає саме визнання однолітками цінності власної особистості.

Яскравими є у цей період відносини с об'єктами симпатії – підліток, прагнучи до відповідної позитивної реакції, починає більше цікавитись своєю зовнішністю, рефлексувати, часто надаючи власним недолікам (іноді – неіснуючим) надмірне значення.

Основні висновки. Міжособистісні стосунки займають провідне місце у становленні підлітків, визначаючи їхню особистісну спрямованість, самооцінку та самосвідомість. В сучасних умовах у підлітків з'явився новий засіб для пошуку референтної групи – мережа Інтернет, що значно розширює можливості для розвитку особистості, але й може бути небезпечним при безконтрольному користуванні.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бедлінський О. І. Проблема періодизації підліткового віку в сучасному суспільстві. *Практична психологія та соціальна робота*. 2011. № 2. С. 49–54.
2. Савчин М. В., Василенко Л. П. Вікова психологія: підручник. Київ: Академвидав, 2005. 109 с.

Олена ВЛАСОВА,

студентка 1 курсу,

факультету психолого-педагогічної освіти та мистецтв

Наук. керівник: **Наталя ЖУК,**

к.психол.н., доцент (БДПУ)

ПРОФЕСІЙНА ВПЕВНЕНІСТЬ СТУДЕНТІВ ЯК ЇХ КОМПЕТЕНТНІСТЬ

Актуальність. Динамізм економічних і політичних перетворень в Україні не може не відбиватися на процесі соціалізації людини, який розглядається, з одного боку, як активне пристосування індивіда до умов середовища, з іншого, як реалізація установок на себе, уявлення особистості про себе. В умовах сучасного розвитку суспільства виникли певні проблеми, пов'язані з втратою унікальної моделі реакції на вплив ситуацій, характеру

активності людини в світі, що створює труднощі в підготовці компетентних, впевнених в собі фахівців.

Ступінь досліджуваності проблеми. Відповідно до модернізації української освіти виникла необхідність підготовки фахівців, здатних гнучко і швидко реагувати на зміни, володіти багатофункціональними вміннями і навичками. Складний розвиток сучасних суспільних процесів створює проблеми соціально-професійного становлення молоді, які виражаються в різних складнощах після закінчення вищих навчальних закладів. В умовах відсутності захищеності у юнаків породжується або почуття невпевненості в собі, в своїй здатності адаптуватися в завтрашньому дні, або в агресивності. Такі утворення перешкоджають успішному виконанню соціально-професійних ролей, позбавляють можливості в достатній мірі проявити свій творчий потенціал. Викладачі ЗВО відзначають, що освоєння спеціальності проходить успішніше у творчих, впевнених в собі студентів. У нових умовах сучасної реальності викладачі відчувають труднощі при вирішенні проблем формування впевненості в собі у студентів.

Отже, в сучасних умовах якісно новим чином повинна вирішуватися проблема розвитку і використання людського потенціалу, актуалізація самосвідомості як чинника впевненості в собі, яка вивчалася провідними дослідниками педагогіки і психології: Р. Бернсом, У. Джемсом, І.С. Коном, А.А. Налчаджян, А.Б. Орловим, С.Р. Пантілеєвим, Л.М. Поповим, Н.І. Сарджвеладзе, В.В. Столина, Е.Т. Соколовой, З. Фрейдом, К. Хорні, Р.Х. Шакуровим, Е. Еріксон, К. Юнгом та ін..

Мета дослідження: здійснити аналіз наукових джерел та теоретично обґрунтувати необхідність формування у студентів професійної впевненості студентів як їх компетентності.

Методи дослідження: теоретичний аналіз та систематизація наукових літературних джерел.

Сутність дослідження. Теоретичний аналіз дозволив виявити протиріччя між потребою суспільства в соціально-компетентному, відповідальному фахівці й недостатньою теоретичною розробленістю проблеми формування впевненості в собі студента ЗВО як чинника його соціально-професійного становлення. Нами уточнено сутність, зміст і структура поняття «впевненість в собі» як властивість особистості, ядром якої виступає позитивна оцінка індивідом власних навичок і здібностей, ступень сформованості особистісної системи соціально-ціннісних відносин, що сприяють досягненню значущих для неї цілей і задоволення потреб. Ведучими особистісними детермінантами впевненості виділені такі базові структури як мотивація досягнень, вольовий контроль і тривожність, а соціально-психологічними детермінантами - прийняття себе, соціальна ініціатива і сміливість.

Аналіз показав, що пріоритетним методологічним підходом реалізації формування впевненості в собі є позитивна Я-концепція - система позитивних установок особистості на себе. Для досягнення ефективності роботи по формуванню у студентів впевненості в собі необхідно раціональне поєднання в навчальному процесі різноманітних форм і методів, які дозволяють моделювати в навчальному процесі зміст впевненості в собі, формувати не тільки інтелектуальні функції, а й поведінкові навички

соціальної впевненості в собі. Однією з найважливіших умов формування впевненості в собі студентів виступають соціально-психологічні тренінги з формування умінь самодіагностики, адекватної стійкої самооцінки.

Основні висновки. Модель психолого-педагогічного формування впевненості в собі у студентів базується на трьох взаємопов'язаних компонентах: самопізнанні особистістю самої себе, навчанні в діяльності, самонавчання і взаємонавчання, а також формуванні вмій самодіагностики, адекватної стійкої самооцінки при проведенні соціально-психологічних тренінгів і психолого педагогічна підготовка викладачів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Будич Н.Ю. Уверенность в себе как фактор личностного самоопределения: Дисс. ... канд. психол. наук. Хабаровск, 2005. 154 с.
2. Мішечкіна М. Є. Историчний та психолого-педагогічний аспекти поняття впевненості в собі. Зб. наук. пр. Бердян. держ. пед. ун-ту. Пед. науки. 2004. № 1. С. 114–123.

Аміна ГЕРАСИМЧУК

студентка 2 курсу

факультету психолого-педагогічної освіти та мистецтв

Наук. керівник **Марина ДОРОШЕНКО**

канд. психол.н., доцент (БДПУ)

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДЛІТКІВ

Актуальність. Підлітковий вік є першим перехідним періодом від дитинства до зрілості. Саме в цей час відбувається інтенсивний і часто нерівномірний розвиток і ріст організму, особистісні новоутворення, стрімкий розвиток в емоційній та інтелектуальній сферах. Підлітки мають величезну потребу у самоствердженні, рівноправному і довірливому спілкуванні з оточуючими. Стрімкий фізіологічний та статевий розвиток зумовлює виникнення статевого потягу та пов'язаних з ним перших переживань, інтересів і закоханості.

Актуальність і недостатня розробленість зумовили проблеми вибору теми дослідження.

Ступінь досліджуваності проблеми. Проблема індивідуалізації навчання – одна з центральних психолого-педагогічних проблем. Вона полягає не у вирішенні питання про необхідність індивідуалізації, а у відсутності конкретних способів її здійснення. Рівень професійності вчителя багато в чому визначається тим, як він в процесі навчання вміє враховувати індивідуальні особливості учня. Адже кожний підліток відрізняється від іншого своїми інтересами, схильностями, здібностями, характером і темпераментом.

Серед дослідників, які займалися вивченням темпераменту можна виділити І. Павлова, Б. Теплова, І. Канта. В. Русалова.

Мета дослідження – теоретично обґрунтувати психологічні особливості навчальної діяльності підлітків.